

[Työelämäateriaalia/](#)

Lähde: [työmarkkina-avain.fi](#);
[tyoelamanpelisaannot.fi](#)

[Opi tuntemaan työelämäsanastoa](#)

NOLLATYÖSOPIMUS = kun allekirjoittaa nollasopimuksen työntekijä sitoutuu tekemään työtä nollasta tunnista ylöspäin = 0-37,5h viikossa. Silloin työnantaja voi milloin tahansa tiputtaa työntekijän tunnit nolville ja velvollisuus palkanmaksuun katkeaa välittömästi ilman irtisanomista. Nollatyösopimuksia tehdään paljon ravintola-alalla ja kaupan alalla.

VOUKRATYÖ= työnantaja tekee sopimuksen vuokratyörytysen, esim. Manpower, Carrot, VMP – rekryfirman kanssa työntekijöiden vuokraamisesta. Vuokratyöhön sovelletaan samaa työlainsäädäntöä kuin muihinkin työsuhteisiin. Vuokratyösuhteessa on kolme osapuolta: työntekijä, vuokratyörytys ja käyttäjärytys. Vuokratyörytys on työntekijän työnantaja ja maksaa työntekijän palkan. Käyttäjärytys on se, jonka johdon ja valvonnan alaisuudessa työ tehdään. Vuokratyötä on tarjolla eniten ravintola- ja kaupan alalla sekä rakennusalalla.

FREELANCE-TYÖ= eli vapaana ammattilaisena työskenteleminen on yleistä esimerkiksi kulttuuri- ja viestintä-aloilla. Freelancerina toimiminen tuo vapautta, kun työtä tehdään usealle toimeksiantajalle (= ASIAKKAALLE JOKA MAKSAÄ SINUN TYÖSTÄSI) ilman pysyvää työsuhdetta. Tämä on hyvä vaihtoehto esimerkiksi niille, jotka haluavat yhdistää paremmin työn ja perhe-elämän, työn ja harrastukset tai muun yksityiselämän.

KOEAIKA = Työsopimuksessa sovitaan usein koeaika. Se voidaan sopia sekä toistaiseksi voimassa olevan että määräaikaiseen työsopimukseen. Koeaikana sinä katsot, onko työ sinulle sopiva ja työnantaja katsoo, oletko sinä työhön sopiva. Koeaikana sinä voit purkaa tai työnantaja voi purkaa työsopimuksen ilmoittamatta syytä. Koeaika on yleensä 3–4 kuukautta.

Jos olet työssä, voit saada lomautuksen= LOMAUTUS= Työnantaja voi myös lomauttaa työntekijän. Se tarkoittaa, että työntekijä joutuu lomalle ilman palkkaa. Lomautukseen täytyy olla laillinen syy. Syy on yleensä se, että yrityksellä on rahavaikeuksia tai että työtä on vähän. Työnantajan täytyy kertoa lomautuksesta vähintään 14 päivää ennen lomautusta. Työnantajan täytyy kertoa myös, miksi hän lomauttaa työntekijän ja kuinka kauan lomautus kestää.

Työnantaja voi lomauttaa työntekijän:

- a) määräajaksi, esimerkiksi 2 kuukautta
- b) toistaiseksi, kun työnantaja ei tiedä, milloin työt taas alkavat

Työntekijä saa lomautuksen ajalta työttömyyskorvausta tai hän voi tehdä muuta työtä, jos haluaa.

TYÖHARJOITTELU = Usein on vaikeaa saada työtä, jos ei ole kokemusta suomalaisista työpaikoista. Silloin voi olla hyvä mennä ensin työharjoitteluun. Jos on kiinnostunut jostakin ammatista, mutta ei tarkkaan tunne tuohon ammattiin liittyviä työtehtäviä, voi mennä työharjoitteluun ja katsoa, onko ammatti sopiva. Työharjoittelu tarkoittaa, että työntekijä sopii työnantajan kanssa, että hän tekee työnantajan töitä ilman palkkaa sovittavan määräajan. Moniin koulutuksiin sisältyy työharjoittelu ja sitä kutsutaan ammatillisissa opinnoissa **työssäoppimiseksi**

TYÖKOKEILU= Työkokeilussa henkilö voi selvittää ammatinvalinta- ja uravaihtoehtojaan tai mahdollisuuksiaan palata työmarkkinoille. Työkokeilija on usein ihminen, joka on ollut kauan poissa työelämästä ja hän haluaisi sinne takaisin. Työkokeilusopimus tehdään työkokeilijan, työpaikan ja TE-toimiston välillä. Yhdellä työnantajalla voi työskennellä 6 kk, sitten pitää vaihtaa toiseen työpaikkaan. Työkokeilu voi kestää yleensä korkeintaan 12kk. Työpäivän pituus on 6h 5 pv viikossa ja siitä ei saa palkkaa, vain 9€/ työpäivä kulukorvausta. Työkokeilun jälkeen on paremmat mahdollisuudet saada työtä, jos kaikki on sujunut työpaikalla hyvin ja työnantajalla on tarjolla palkkatyötä.

KIRJOITA JA KESKUSTELE!

1. Jos olet ollut palkkatyössä kotimaassa, millainen työsopimus sinulla oli? Oliko se kirjallinen vai suullinen? Oliko se vakituinen vai määräaikainen? Kuinka pitkä sinun työpäiväsi ja työviikkosi oli?

2. Miksi nollatyösopimus on hyvä tai huono vaihtoehto? Mikä ero siinä on tavalliseen työsopimukseen?

Kestävää kasvua ja työtä -ohjelma

3. Kenelle freelance- työ sopii? Miksi? Haluaisitko itse tehdä työtä freelancerina?

4. Mikä ero on työharjoittelussa ja työkokeilussa?

5. Milloin työntekijä voi joutua lomautetuksi= tulee lomautus työpaikalla?